

Beheer

Leden van de gemeenteraad Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE OVERVEEN

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 14 december 2021
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2021003644
Behandeld door : college
Doorkiesnummer : 023-5225555
Onderwerp : Motie Zelfstandig Bloemendaal en technische vragen Hart
voor Bloemendaal inzake Pels Rijcken
Verzonden :
Bijlage(n) : brief Pels Rijcken d.d. 13 december 2021

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de aangekondigde motie van Zelfstanding Bloemendaal over een verzoek 'tot beëindiging van de samenwerking met het advocatenkantoor Pels Rijcken' en technische vragen van 4 december 2021 hierover van Hart voor Bloemendaal, alsmede het verzoek om een pre-advies, bericht het college u als volgt.

Het college heeft in de afgelopen drie jaar voor circa drie specialistische gevallen gebruik gemaakt van de diensten van het kantoor van de landsadvocaat Pels Rijcken

Er is geen sprake van een structurele samenwerking met het kantoor. De advisering betrof zaken waarvoor het college - in het belang van de gemeente - de specifieke kennis van dit kantoor noodzakelijk achtte. Voor reguliere juridische adviezen/zaken wordt de huisadvocaat ingeschakeld.

In de motie van Zelfstandig Bloemendaal wordt verzocht de samenwerking met het advocatenkantoor Pels Rijcken te beëindigen

Het college heeft Pels Rijcken om een zienswijze gevraagd op het gestelde in de motie van Zelfstandig Bloemendaal. De reactie van Pels Rijcken treft u aan in bijgevoegde brief van 13 december 2021.

Gelet op de deskundigheid van het kantoor van de landsadvocaat en gelet op de inhoud van de bijgevoegde brief, ziet het college nu geen aanleiding om in voorkomende gevallen geen gebruik meer te maken van de diensten van Pels Rijcken.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris

PELS RIJCKEN

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE OVERVEEN

onze ref. SV/FM/-

uw ref.

inzake Uitkomsten onderzoeken en
maatregelen gericht op de toekomst

mr. S. van Heukelom-Verhage

bestuursvoorzitter

t +31 70 515 3810

f +31 70 515 3164

sandra.vanheukelom@pelsrijcken.nl

13 december 2021

Geacht college,

U heeft ons geïnformeerd over het feit dat door een gemeenteraadslid van Bloemendaal een motie is ingediend over het door Pels Rijcken verlenen van juridische diensten aan de gemeente. In de motie is aangegeven dat "landsadvocaat Pels Rijcken het middelpunt is van diverse ernstige (integriteits)incidenten variërend van fraude over een groot aantal jaren tot berichten over een verziekte werksfeer en discriminatoir taalgebruik".

Van de door u geboden gelegenheid om daarop te reageren, maken wij graag gebruik. Daarbij ga ik ook in op de recente publiciteit over ons kantoor en de andere maatregelen die ons kantoor met het oog op de toekomst heeft genomen en nog zal nemen.

Fraude

In het afgelopen jaar is Pels Rijcken geconfronteerd met een zeer ernstige en omvangrijke fraude, gepleegd door één van onze notarissen. Direct nadat wij in september 2020 door het Openbaar Ministerie werden ingelicht over verdenkingen tegen deze notaris, hebben wij in overleg met het OM onderzoek laten uitvoeren naar

de aard en omvang van de fraude. Dat onderzoek is uitgevoerd door advocatenkantoor Van Doorne en accountantskantoor Deloitte.

Handelwijze betrokken notaris

Uit het onderzoek van Van Doorne en Deloitte is gebleken dat de – inmiddels overleden – notaris alleen handelde en dat de frauduleuze handelingen er op hoofdlijnen uit bestonden dat hij derdengeld uit notariële dossiers tijdelijk buiten kantoor heeft gebracht. Dit geld had de betrokkene als notaris of als escrow-agent in beheer. Hij bracht dit geld met kunstgrepen naar privé, hoofdzakelijk via overboekingen naar bankrekeningen op naam van door hem opgerichte stichtingen die buiten de organisatie en het beheer stonden van Pels Rijcken. Voordat gelden aan rechthebbenden in het dossier moesten worden voldaan, zorgde de notaris ervoor dat het ontstane tekort werd aangevuld door geld terug te storten in het betreffende dossier met (andere) onttrokken gelden. Hij vulde op deze wijze in feite het ene gat met het andere, waardoor rechthebbenden uiteindelijk steeds zijn betaald. Uitzondering hierop vormt het laatste fraudedossier in de reeks, waarin ook een aanzienlijk tekort aan hoofdsom en rente resteerde. Dit bedrag is door de notaris naar privé gebracht.

Hij heeft hierbij misbruik gemaakt van zijn bevoegdheden als notaris waarbij hij het gebruik van frauduleuze kunstgrepen niet schuwde. Zo maakte hij gebruik van door hem opgerichte stichtingen die buiten de organisatie en het beheer van Pels Rijcken stonden. Ook werden in een akte (mede)bestuurders genoemd zonder dat zij hiermee bekend waren. De door hem gebruikte stichtingen hadden ogenschijnlijk een legitiem doel door gebruik van namen die de suggestie wekten dat zij aan dossiers gerelateerd waren.

Voorts opende hij buiten medeweten van kantoor verschillende bankrekeningen in zijn hoedanigheid van notaris, terwijl die bankrekeningen niet werden gebruikt ten behoeve van notariële werkzaamheden. Hij maakte in meerdere gevallen gebruik van valse, door hem gefabriceerde bevestigingen van niet bestaande (telefonische) betaalopdrachten van cliënten. Hij deed hierbij voorkomen dat de gefabriceerde bevestiging aan cliënt was verstuurd door het gebruik van sterk gelijkende maar valse emailadressen. Hij heeft aldus overboekingen door frauduleus handelen een regulier voorkomen gegeven.

De fraude heeft over een periode van ten minste 18 jaar plaatsgevonden en is ook bij cliënten onopgemerkt gebleven. De cliënten, die het betreft, zijn alle door ons ingelicht, en wij hebben de door hen geleden schade volledig vergoed. Er heeft geen fraude plaatsgevonden in dossiers van de gemeente Bloemendaal.

datum 13 december 2021
onze ref. SV/FM/-

3/6

Onderzoeken Bureau Financieel Toezicht en Deken Haagse Orde van Advocaten
Externe toezichthouders, te weten het Bureau Financieel Toezicht en de Deken, hebben evenzeer onderzoek verricht naar de kwestie.

De Deken heeft zijn rapport op 12 augustus jl. uitgebracht. In dat rapport heeft de Deken vastgesteld dat de betrokken notaris de fraude alleen heeft gepleegd, dat er geen advocaten bij de fraude betrokken zijn geweest en dat de kantoororganisatie voldeed aan de advocatuurlijke regels. Wel heeft de Deken een aantal tijdelijke maatregelen opgelegd. De maatregelen hebben betrekking op de versterking van de governance, de gezamenlijke praktijkuitoefening van advocaten en notarissen en het versterken van de sociale veiligheid en aanspreekbaarheid. Voor de implementatie van deze maatregelen hanteert de Deken een horizon van negen maanden. De Deken heeft aangegeven verscherpt toezicht op de implementatie daarvan en op de verdere behandeling van de fraude door kantoor te willen houden.

Op 3 november jl. heeft ook de notariële toezichthouder, het Bureau Financieel Toezicht (BFT), zijn onderzoek naar de fraude afgerond. In navolging van onderzoek van Van Doorne en Deloitte en het onderzoek van de Deken van de Haagse Orde van Advocaten, constateert ook het BFT dat de betrokken notaris de fraude alleen pleegde. Er waren geen andere notarissen van Pels Rijcken bij betrokken noch is gebleken dat zij er financieel voordeel van hebben genoten. Het BFT concludeert wel dat het interne en collegiale toezicht binnen de organisatie tekortschoot. De tekortkomingen bestonden onder meer uit het niet toepassen van de eigen kantoorregels en het tekortschieten van het noodzakelijke collegiale toezicht op het verloop van de stand van de derdenrekening. Het BFT doet een aantal aanbevelingen voor de noodzakelijke verbetering van de kantoororganisatie. Hoewel wij hebben besloten om de notariële dienstverlening te beëindigen, laat dit onverlet dat wij de aanbevelingen van het BFT in ons verbetertraject betrekken, zowel gedurende de periode van afbouw van de notariële dienstverlening als daarna.

Afscheid notariaat

Nog voordat het BFT zijn onderzoek had afgerond, hebben we, zoals zojuist opgemerkt, besloten om ons notariaat af te bouwen. De beslissing om als kantoor de notariële dienstverlening te beëindigen, is de uitkomst van een in de zomer gestart indringend proces waarin binnen ons kantoor steeds meer duidelijkheid ontstond over de aard en de omvang van de gepleegde fraude. Daaruit bleek ook dat de beheersmaatregelen rondom de betalingen van notariële derdengelden onvoldoende is gebleken, terwijl de controle op de naleving van deze interne procedures tekort is geschoten.

Dat is een pijnlijke conclusie. Als onderdeel van de reflectie en bezinning op onze organisatie hebben vervolgens vastgesteld dat wij al onze energie en inspanningen in willen zetten voor het bieden van excellente advocatuurlijke dienstverlening, de

datum 13 december 2021
onze ref. SV/FM/-

4/6

verbeteringen in de interne kantoororganisatie en de versterking van onze open kantoorcultuur. Wij hebben daarom besloten onze notariële dienstverlening te beëindigen en afscheid te nemen van het notariaat. Uiteraard zal deze beëindiging zorgvuldig gebeuren, zowel richting onze cliënten als richting onze eigen medewerkers.

Beheersmaatregelen

De fraude heeft ons geleerd dat wij als kantoor te veel hebben vertrouwd op de ogenschijnlijke integriteit en onkreukbare reputatie van betrokkene als notaris en persoon. Wij hebben het niet voor mogelijk gehouden dat hij onze cliënten en ons op deze wijze zou misleiden. Ook hebben wij moeten vaststellen dat onze beheersmaatregelen niet tegen een fraude als deze bleken te zijn opgewassen.

Ons kantoor heeft om die reden onmiddellijk aanvullende beheersmaatregelen doorgevoerd. Ook is de controle op de juiste toepassing van de beheersmaatregelen verscherpt, onder meer door de aanstelling van een specifieke compliance officer, die op regelmatige basis controleert of de regels voor het beheer van derdengelden worden toegepast en of de derdengeldenposities juist zijn. De compliance officer rapporteert rechtstreeks aan het bestuur.

Wij laten het hier niet bij. De fraude heeft ons duidelijk gemaakt dat meer maatregelen nodig zijn om onze organisatie verder te versterken en het geschonden vertrouwen te herstellen. Wij zijn vastberaden als kantoor sterker uit deze crisis te komen.

Negatieve publiciteit

De fraude heeft geleid tot veel negatieve publiciteit over ons kantoor. Zo publiceerde NRC Handelsblad vorige maand een artikel waarin een zeer verontrustend beeld wordt geschetst van de omgangsvormen op ons kantoor. Het suggereert dat wij grensoverschrijdend gedrag stilzwijgend tolereren. Wij herkennen ons daar niet in en nemen er met kracht afstand van. Er is geen twijfel over: racisme en andere normoverschrijdende gedragingen zijn onacceptabel en worden door ons niet getolereerd. De anonieme interviews waaruit de NRC citeert, lijken te suggereren dat juist grensoverschrijdend gedrag bij Pels Rijcken de norm was en, nog erger, dat nog steeds is. Wij kunnen dat niet rijmen met wat wijzelf, die dagelijks bij Pels Rijcken werken, meemaken. Het verwijt van racisme raakt ons daarbij het diepst. Wij veroordelen iedere vorm van racisme.

Daarmee kunnen we natuurlijk niet uitsluiten dat er bij ons ook mensen zijn die ontevreden zijn, zich soms onheus bejegend voelen en dat er incidenten zijn die niemand wil. Terugkijkend op het afgelopen jaar hebben we geleerd dat we in het verleden, er te zeer van zijn uitgegaan dat bij ons sprake was van een open cultuur van aanspreekbaar zijn en tegenspraak. We hebben het belang van professionele en structurele aandacht daarvoor onderschat. Het is goed dat daar aandacht voor is

datum 13 december 2021
onze ref. SV/FM/-

5/6

gekomen en het is goed te weten dat we daar nu volop op inzetten. Dat doen we door te werken aan een open kantoor cultuur waarin mensen elkaar aanspreken en aanspreekbaar zijn en waarin onze (nieuwe) gedragscode en onze kernwaarden worden geleefd in de volle breedte en alle lagen van kantoor. Een dergelijke cultuur zal positief bijdragen aan het signaleren, adresseren en opvolgen van risico's, maar ook aan werkplezier en behoud van talent.

Verdere maatregelen gericht op de toekomst

Wij streven er verder naar onze cultuur doorlopend te verbeteren: aanspreekbaarheid, feedback en onderlinge verbondenheid staan daarbij centraal. Hiervoor hebben verschillende reflectiesessies plaatsgevonden, is er een gedragscode opgesteld en wordt het instituut vertrouwenspersoon in lijn met de aanbevelingen van de Deken versterkt. De versterking van de functie van vertrouwenspersoon heeft als doel om tot een voor alle kantoorgenoten toegankelijk en duidelijk herkenbaar team van vertrouwenspersonen te komen. De selectie, aanstelling en training van de vertrouwenspersonen zal nog voor het einde van het jaar plaatsvinden.

We vinden het belangrijk om op te merken dat de maatregelen ter versterking van onze organisatie binnen kantoor inmiddels al effect sorteren. We zien dat medewerkers het thema open kantoorcultuur zelf agenderen en met elkaar bespreken. We zien ook dat medewerkers zich makkelijker en vaker richten tot het bestuur, hun leidinggevenden en de huidige vertrouwenspersoon voor het bespreken van vragen en dilemma's. Hierdoor worden nu al concreet diverse gedragingen zichtbaar die aandacht behoeven. Vanzelfsprekend is dat ook pijnlijk om te merken, maar tegelijk geeft juist het binnenkomen van meldingen het vertrouwen dat er al een basis is voor een open kantoorcultuur. Gedrag waar we in het verleden misschien anders tegenaan keken, veroordelen we nu scherper en daar acteren we op. Waar nodig zal het bestuur niet aarzelen op te treden tegen onwenselijk gedrag en gedrag dat indruist tegen onze gedragscode.

Tot slot

Door alles heen is de kwaliteit van ons werk gelukkig onbetwist. Wij geloven dat het niet mogelijk is continu die kwaliteit te leveren als mensen niet met plezier bij ons werken. En, net zo belangrijk, het leveren van kwaliteit is ook alleen mogelijk als sprake is van een duurzame relatie met de cliënten voor wie wij werken. We zijn daarom graag bereid ontwikkelingen en maatregelen nader toe te lichten, mocht deze brief tot meer vragen leiden. Een toelichting kunnen we zowel mondeling als schriftelijk geven, al naar gelang uw behoefte daartoe. We horen ook graag wat uw kijk is op de wijze waarop wij onze diensten aanbieden, nu en in de toekomst. Dat kan

datum 13 december 2021
onze ref. SV/FM/-

6/6

door te reageren richting uw contactpersoon Hans Besselink of naar mij als
bestuursvoorzitter: sandra.vanheukelom@pelsrijcken.nl. Uw observaties stellen wij
zeer op prijs.

Met vriendelijke groet,
Pels Rijcken & Droogleevers Fortuijn N.V.

S. van Heukelom-Verhage